

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2665

Vragen van de leden **Van Klaveren** en **Bontes** (Groep Bontes/Van Klaveren) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *het hoogste aantal asielzoekers in 13 jaar* (ingezonden 23 juli 2014).

Antwoord van Staatssecretaris **Teeven** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 5 augustus 2014)

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Aantal asielverzoeken in Nederland hoogste sinds 2001»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de zorgen over de enorme toevloed van asielzoekers naar ons land? Zo ja, wanneer en op welke wijze gaat u deze ontwikkeling nu eindelijk eens tegen?

Antwoord 2

De onvoorzien sterk verhoogde asielinstroom vergt het nodige van de gehele vreemdelingenketen. Enerzijds omdat er met name bij de Eritrese asielinstroom die in de maanden april en mei zeer hoog was, aanwijzingen zijn dat er sprake is van georganiseerde mensensmokkel. Anderzijds omdat de vreemdelingenketen niet was ingericht op deze onvoorziene hoge instroom en daarom extra inzet pleegt. Het artikel dat u aanhaalt, refereert aan mijn berichtgeving aan uw Kamer over de verhoogde asielinstroom.² Hierin heb ik u ook geïnformeerd over de maatregelen die worden getroffen, onder meer op het gebied van bestrijding van mensensmokkel, verscherpte gerichte grenscontroles en opschaling van de vreemdelingenketen. Hierover heb ik onder meer tijdens het Algemeen Overleg met uw Kamer van 20 mei jl. uitgebreid gesproken.

¹ <http://www.nu.nl/binnenland/3834222/aantal-asielverzoeken-in-nederland-hoogste-sinds-2001.html>

² Kamerstukken II, 2013–2014, 19 637, nrs. 1817 en 1820

Vraag 3

Begrijpt u dat de onophoudelijke stroom immigranten richting Nederland de rust en orde van de samenleving ondermijnt? Zo nee, bent u bekend met de oververtegenwoordiging van onder anderen Somaliërs, Afghanen en Irakezen in de bijstand en criminaliteit?

Antwoord 3

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) is vanwege de hoge asielinstroom bezig om bestaande opvanglocaties uit te breiden en locaties te (her)openen. In die context blijkt dat er in de samenleving zorgen zijn over de opvang van asielzoekers, zeker als dit in de eigen gemeente gaat plaatsvinden. Voorop staat, en dat is een internationale verplichting, dat alle asielzoekers die recht hebben op opvang in Nederland ook worden opgevangen. Vanwege de aantallen komen daarbij op dit moment ook andere oplossingen in beeld, zoals (voormalige) penitentiaire inrichtingen en mogelijk ook paviljoens en boten. Dat is onvermijdelijk. Het COA handelt zoveel mogelijk op de gangbare zorgvuldige manier, waarbij omwonenden geïnformeerd worden over de komst van de asielzoekers en hierover vragen kunnen stellen. Een en ander gaat op dit moment wel veel sneller dan normaal gesproken. In en om de opvanglocaties streeft het COA naar een veilige en leefbare omgeving voor zowel de asielzoekers, de medewerkers als de omgeving. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat als een opvanglocatie wordt geopend dit vaak tot gemengde reacties leidt vanuit de omgeving. Na verloop van tijd wordt over het algemeen de aanwezigheid van een opvanglocatie geaccepteerd door de omgeving. Ook is er geen aantoonbaar effect op de openbare orde.

Vraag 4

Welke verwachtingen hebt u ten aanzien van de groepen Eritreeërs en Syriërs als het gaat om de duur van hun verblijf en de belasting van het sociale stelsel, de politie en de rechterlijke macht?

Antwoord 4

In Syrië woedt een oorlog van majeure omvang en in Eritrea is al jarenlang sprake van een zeer strikt regime waarbij er nauwelijks sprake is van respect voor mensenrechten. Asielzoekers afkomstig uit beide landen komen daarom vaak in aanmerking voor bescherming. Zoals ik in de genoemde beleidsbrieven heb aangegeven ben ik er extra alert op of de asielzoeker aannemelijk kan maken dat hij daadwerkelijk afkomstig is uit het land waaruit hij afkomstig stelt te zijn. Dit speelt met name als een asielzoeker niet gedocumenteerd is. Vanwege de signalen van mensensmokkel wordt ook extra aandacht besteed aan de reisroute als deze niet met documenten of aannemelijke verklaringen wordt onderbouwd. Het doel is tweeledig: meer inzicht krijgen in smokkelroutes en in individuele gevallen toetsen of de asielzoeker niet bijvoorbeeld in een ander land heeft verbleven waar hij opnieuw veilig kan verblijven.

Een asielvergunning wordt in eerste instantie verleend voor bepaalde tijd (vijf jaren). Na ommekomst van deze termijn kan de vreemdeling vragen om verlenging van de vergunning of om een verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd. Deze aanvragen worden onder meer getoetst aan het criterium of de rechtsgrond voor verlening nog bestaat. Daarbij is het relevant hoe de situatie in de herkomstlanden op dat moment is en of de vreemdeling nog steeds bescherming nodig heeft.

Na vergunningverlening wordt de vreemdeling gehuisvest in een gemeente en wordt gestart met zijn inburgering. Een asielvergunninghouder die nog in de COA-opvang verblijft, start aldaar zijn inburgering. Het is niet te voorspellen wat de belasting van het sociale stelsel, de politie en de rechterlijke macht is. In elk geval geldt dat de rechterlijke macht (vreemdelingenzaken) minder wordt belast in het geval van vergunningverlening omdat hiertegen zelden of nooit beroep wordt aangetekend.

Vraag 5

Deelt u de mening dat asielzoekers zoveel mogelijk opgevangen dienen te worden in de regio en dat, indien het onder de huidige wetgeving niet mogelijk is groepen te weren, hun vertrek uit Nederland altijd centraal dient te staan in het nationale beleid? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

De inzet van het kabinet is er op gericht dat opvang in de regio plaatsvindt. Zo heeft het kabinet in het kader van de Syrische crisis tot op heden 83,5 miljoen euro aan humanitaire hulp uitgegeven ten behoeve van de hulp aan ontheemden en vluchtelingen. Daarnaast hervestigt Nederland Syrische vluchtelingen.

Als een vreemdeling in Nederland asiel aanvraagt en in aanmerking komt voor bescherming, is er geen sprake een vertrekplicht uit Nederland. In de toetsing of een vreemdeling in aanmerking komt voor bescherming komt de vraag aan de orde of de vreemdeling veilig in Europees of derde land kan verblijven. In dat geval wordt in beginsel geen bescherming verleend en wordt ingezet op het vertrek van de vreemdeling uit Nederland.

Vraag 6

Bent u bereid in EU-verband een opt-out op immigratie af te dwingen, nu is gebleken dat dit op een constructieve wijze niet lukt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Nederland wil niet inzetten op het bedingen van een opt-out op het immigratieterrein. We kunnen een probleem als dat nu speelt niet alleen oplossen. Een deel van de oplossing ligt in de EU, waar een gezamenlijke aanpak van illegale migratie geldt. De aanpak van de oorzaken, zoals georganiseerde migratiecriminaliteit en crises in landen van herkomst, vraagt om internationale samenwerking gezien het grensoverschrijdende karakter ervan. Het is van belang dat we inzetten op goede samenwerking binnen en buiten de EU, en op duurzame verbeteringen en opvang in landen van transit en herkomst. Ook wil ik graag doorpakken op een gezamenlijke, effectieve EU-aanpak voor terugkeer. Daartoe heb ik eerder al in Brussel het initiatief genomen.